

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Julius' 1-sőjén, 1825.

Lombard-Velencei Királyság.

A' Mailandi Ujság illy Czikkelyt teve közönségesse Jun. 21-dik napján: — „

„Azon Frantzia Ujságlevelek, mellyek a' mesterkedő részrehajlásoknak szolgálnak, kiváltképpen pedig a' Constitutionel és a' Journal des Debats, ezen utóbbi napokban levél-lapjaikat többire Mailandi ügy nevezett magános levelekkel töltötték. Mi nem tudjuk, hogy ezen levelek az Újságírókkal tréfálgató valóságos Levelezőtől származtak-e, vagy is inkább talám az Ujság-rédaktorok tsufolódtak ezek által a' magok könnyen hívó Olvasójikkal. Annyi első tekintetre világosan kitetszik az ő disztelen ujságaikból, hogy akár ki lett légyen azoknak feltalálója, de ezek által vagy az Ujságírók, vagy az ő Olvasójik, vagy mind ketten megtsalattak. —

„Ezen Mailandi magános levelek valami Congresszusra beszéllenek, melynek még tsak nyomát se láthatta senki. Sőt meg sem elégedtek tsak egy Congresszussal; nékiek kettő kívántatott, egy az Európai, más az Olasz országi dolgokra nézve. A' Courier Francais pedig Junius' 10-dikén arra fokadott, hogy engedelmet kér Olvasójitol valamelly nyomtatási hibáért, mellyet a' maga Mailandi levelezőjétől vévén az azt megelőzőt napon közlött vala, 's a' mélyből azt lehetne kihozni: Hogy az Anglus Nagy Követ részt vett volna ezen Conferentziákban: — „Nem igaz (így szoll a' Courier „Francais); Anglia semmi illy nemű Congresszusra nem akart Nagy Követet kül-

„deni. Lord Stewart, a' Bétsben lévő „Anglus Nagy Követ, nem jött-el Mailand- „ba a' több Követekkel.“

„Már e' valóság (így folytatja megjegyzéseit a' Mailandi Újság); de nagyon bajos is lett volna Lord Stewártnak mint Anglus Nagy Követnek a' Cs. K. Udvar Mailandba elkísérni, mint a' ki már két esztendeje, hogy nem Bétsi Követ: ellenben egész Mailand tudja, hogy Sir Henri Wellesley Mailandban van, 's már a' Cs. Kir. Udvarnak megérkezése előtt itt volt. —

„Ha a' mesterkedő részrehajlások így írják a' minden napi Historiát, mi legalább néhány jobb Dátumokkal szolgálunk nekik:

„Mi most azon Monarkhát szemléljük magunk között, a' ki legszebb tartományai között egyiknek meglátására jött, és a' ki azért jelenik-meg gyermekei között, hogy az ő boldogságoknak szemmel látó tanúja legyen. Mi Fejedelmeket látánk, a' kik ezen Monarkhával vér szerént való atyafiságban és barátsági öszszetsatolódásban lévén, használták az ő ideútozásának idejét 's örvendeztek jelenlétének. Mi a' Császárt egy Szomszéd Monarkhához, mint Országának békesség szerzője 's népének atyja, betérni szemléltük.

„Nállunk számos Követségi sereg találtatik; de ez tsak az, a' melly közönségesen Bétsben szokott lakni, 's a' melly a' Monarkhát, kihez meghatalmazott módon küldetett van, ide elkísérte. —

„Így tehát mind azok a' dolgok, mellyeket a' feljebb említett Újságlevelek ezen

tárgyra nézve jelentettek, fundamentum nélkül valók, 's nem lehet, hogy ezeket Mailándból írták volna. Azt lehet kérdenünk, hogy miért hirdették-ki illy nyilvánvaló hamisságok minden féle tettetett színek alatt és illy nagy buzgósággal?

„Ezen kérdésre könnyű felelni: —

„A' békesség és a' közönséges boldogság, melly a' békesség' szerentsés szülöttje, nem a' mesterkedő részrehajlások kívánsága. Mit gondolnak ők a' Világ' boldogságával? Nékiek hánykodásra van szükségek, hogy tulajdon plánumaikat elintézhessék. Azon eszközöktől, hogy a' valóságos békességet megzavarhassák, megfosztatva lévén, legalább azon iparkodnak, hogy az elméket nyughatatlankodtassák. Minthogy semmi hadakozásra való alkalmatosság nem akarja magát mutatni, Congresszusokat költenek. Hazudni sem irtóznak; ez az ő közönséges fegyverek. —

„Akár melly nagyon megszorítottuk azonközben az ő Mestereiket és Tanítványaikat, tsakugyan mind e'-mellett is kéntelenek vagyunk őket bizonyossá tenni a' felől; hogy Mailandban semmi Congresszusról vagy valami Conferentziákról semmi szó nem volt, hogy itt sem valamelly Olasz országi Öszszeszővetkezés, sem pedig valamelly Olasz országi közép ponti Inquisitio, senkinek eszébe nem jutott; és hogy a' Monárkhák' böltsessége mindent, mit a' mesterkedők feltalálhatnak, feltehetnek, vagy remélhetnek, folytában meg fog szégyeníteni.

Császár Ő Felsege Jun. 21-dikén a' Vice-Király Ő Cs. Fő Herczegségétől kísértetvén a' S. Filippoi Kisaszszonyi Intézetet tisztelte-meg, hol Cs. K. Kormányzéki Tanácsos és Referens Febo-d'-Adda, a' Kurátor Gróf Somoglia Cs. Kamarás, 's a' Felvigyázó de-l' Ort Grófné aszszonyság fogadták mélyly tisztelettel 's kísérték végig

a' szalákon és dolgozó szobákon. Ugyan ezen napon szemlélte-meg Ő Cs. F.ge a' pénzverő házat, 's ottlétének emlékezetére az alatt pénzt vertek. Császárné Ő F.ge 20-dikban a' S. Tomasiói aszszonyi Normális Oskolat látogatta, 's annak minden környülállásait kikérdezte. Onnét a' S. Fedele-alla-Scalai S.ta Maria' templomához hajtatott, melyben különösen az új Oltár' ékességei foglalták-el figyelmét.

A' F. Cs. Udvar Mailánd városát Jun. 23-kán oda hagyni, onnét Monzába menni, Jun. 24-két, 25-két és 26-kát ott tölteni szándékszott. Császár és Császárné Ő Felsegek, Ferencz Károly Cs. Fő Herczeggel egyetemben, 27-dikben Comoba útozni, 28-dikban és 29-dikben ott maradni; 30-dikban Bergamóig menni, Jul. 1-ső, 2-dik és 3-dik napjait ott tölteni; 4-dikben Bresciába menvén, 5-ben, 6-ban és 7-ben ott maradni, 8-ban Casalmaggiore-ig, 9-dikben Pármáig útozni 's ott két napokat tölteni, 12-dikben Modenába menni 's 13-kat ott tölteni; 14-dikben Legnanóig 's 15-dikben Stra nevű Császári nyári kastélyig útozni szándékoztak a' Felsegek, melly utolsó Pádia és Vencze között esik.

A' Cs. Felsegek' elindulását megelőzőtt napon Jun. 22-dikén dél előtt azon Sors-vonások mentek véghez Császárné Ő Felsegének jelenlétében a' Mailándi theatromon, mellyeket a' Magistrátus a' Fels. Cs. Udvar' ezen ottani megjelenésének emlékezetére 100 jó magokviseletű de szegény sorsú hajadonoknak kiházosittatásokra határozott, hogy e'-képpen a' közönséges örvendezés egy olly jó tétel által is neveztesittessék, melly az ő Felsegek' atyai 's anyai szívének illy különösen megfelel. A' nézők, kik ezen innepi pompára nagy

számmal bebotsáttattak, előre nyomtatott kártyákat kaptak vala.

Ugyan ezen délelőtt a' 'Lazarétumot vagy a' bomlott elméjű emberek házat nézték meg Ő Cs. K. Felségek, 's annak Direktorával Doktor Lombardi urral az Intézet' minden környülállásairól tudakozódni méltóztattak. —

Ezen napnak estvéjén Udvari bál tartott, hova mind azok meghívattattak, kik bémeneteli szabadsággal bírnak; hasonlóképpen a' Követségi személyek 's több mások, 's a' hol Ő Felségek a' magok nyájos lebotsátkozások által minden sziveket öröme gerjesztettek. — Az előtt való estve a' Cs. K. Kormányzék Elölülőjénél Gróf Strasonál volt fényes bál, mellyet Pármai Herczegné Ő Felsége, 's a' Vice Királyné 's a' Modénai Herczegné is megtiszteltek jelenléteikkel.

Portugallia és Brasilia.

Chiliból 's Brasiliából a' Valparaisói kikötőhelyből illy tudósítások érkeztek Európába:

A' Spanyol hajók már mind eltakarodtak a' Perui partok mellől, részint Kadix részént Manilla felé. Generális Canterak megmaradott Rióban. A' többek eleveztek Europa felé. A' Csendes tengeren már most nagy csendesség uralkodik.

A' Brasiliai bányáknak műveléséhez tüzesen hozzá fogtak az Anglusok, 's ezeket olly jövedelmeseknek találják; hogy minden várakozást felül halad. A' Riói környüllások egy kevésbé hadi tekintetet kezdenek mutatni, azért hogy a' Császár minden könnyű hadi hajókat Briggeket 's egyebeket kivezéshez készített, 's Montevideóhoz küldi, mint hogy a' Buenos-Ayresiek azzal fenyegetőznek, hogy Montevideót elfoglalják, azt mondván, hogy ez törvényesen és igazság szerint az övék.

Maranhámban egy kevés nyughatatlan-

kodás kezdette vala mutatni magát, hanem Lord Cochrane tüstént ott termett a' vezérlése alatt lévő hadi hajókkal, 's szokott fürgesége szerint nem soká helyre állította a' tsendességet.

A' Császár nem régen olly parantolatot hirdettetett-ki, hogy ott semmi féle hajó Salvét lövetni ne mérészeljen addig, míg a' maga nagy árboczfájáról a' Brasiliai zászlót ki nem függeszti, melynek a' lett következése, hogy az ólta egy Anglus tiszt se jelent-meg nálla az Udvarlásokon, és hogy ugyan azólta egy Anglus hajó se köszöntötte szokott Salve-lövésök által a' Brasiliai zászlókat. Sőt ebben még a' most itt lévő Frantzia Admirális is az Anglusokat követi.

Bahiába egy Portugallus hajó Triumfo-de-Brazil nevű érkezett meg Portóból a' Portugallus Ministernek Subserrának passzusával, melyben a' hajó' Kapitánya és egy útas, a' ki Riói lakos, Portugallus alattvalóknak neveztetvén, azért megparantsolta az Országlószerk, hogy a' hajón találtató tulajdont tartóztassák-le.

Spanyol Ország.

Május 30-kán mint Ferdinánd' napján illy Határozást tétetett a' Király a' Madridi ujságban közönségessé: — „

„Tudtára esvén Ő Felségének, hogy Spanyol országban illy czímű kis írás kering: „Spanyolok! Egyesség és Vigyázóság! melly által a' fennálló törvények ellen Szabad-körmívesi tudományok terjesztnek-ki; 's az Országlás' tselekedetei oltsároltatnak, mellyek mind tsak arra valók, hogy egyenetlenkedések gerjesztessenek-fel 's a' gyűlölség 's boszszuálló indulatok állandóbbakká tétessenek: erre nézve, hogy a' tsupa bejelentés után meg ne kellessék indulni, Biztosság neveztetett-ki, melly a' dolgot megvizsgálván, úgy találta, hogy ezen írásban felettébb revolütziós, tsalárd,

gyűlölséges, és motskos alapok találtassanak, 's a' mellyek oda czéloznának, hogy az Országlószék Tisztjei között gyanakodást gerjeszzenek-fel.

„Minekutánna ezen dologjokban megvizsgáltatott 's ezen írásnak Szerzőji, Kiadóji, 's Eladóji ítélőszék' elibe állítottak volna, úgy találtatott, hogy több tartományokban olly Személyek, kik magokat per excellentiam Royalistáknak nevezik, 's kik között még Oltár' Papjai is találtatnak, némellyek a' törvényes jusokat nem akarván megesmerni, mások a' közönséges Tisztviselők eránt tartozó kötelességeikről elfelejtkezvén, illy írásokat alattomos és bűnös módokon terjesztettek-el. Az e'féle bűnök annyival keményebb büntetést érdemlenének, hogy tulajdonképpen ezen bűntévőknek kellett volna a' hűség, engedelmesség, 's a' Király eránt való megalázódás 's tisztelet' példadójinak lenni.

„Ő Királyi Felsége mindazáltal, ki a' maga legmegtévedtebb alattvalóji eránt is el nem fárad a' jó tételben és megkegyelmezésben, példátlan nagylelkűséggel használta a' maga névnapjának elkövetkezését 's ezen bűnösöknek megbüntetésekét engedte, úgy mindazonáltal, hogy a' perre kívántatott költséget fizessék-meg.“

Mint hogy a' Királyné viselős állapotban érzi lenni magát, erre nézve egész Spanyolországban imádságok rendeltettek.

„A' Fő Politziai Igazgató Recachó jóvállására meghatározta a' Király, hogy 6000 emberből álló Nemzeti Örzősereg állíttassék-fel, melybe, Herczeg Infantadó is be-akar köz embernek állani, azért hogy ezen tselekedetre a' más fő és alsobb rendű Nemességet is felindítsa. Mondják hogy az úgy nevezett Royalista Önként-Vállalkoztak sergéből is mindenek kiszoríttatnak, a' kik nem nemesek, vagy pedig jószágaikból

avvagy fizetéseikből 1000 Frank jövedelmek nintsen.

A' Marhahusnak fontja Bétsben e' béállott Juliusban Conv. pénzben 7 krajtzárra határozatott.

Juniusnak 28-dikán a' Státus 5-per Centes Obligatziójinak betse C. pénzben 95 f. 23/32 kr. — Az 1820-béli sorsal kijötteké 150 3/8, 's az 1821 belieké 131 7/8 for. volt.

A' B. Aktziákért Jun. 30-kán C.pénzben 1213 9/10 f. adtak.

Magyar Ország.

Zala Vármegyébül. Junius 6-dik és következő napjain Zala Egerszegben a' T. N. Zala Vármegyei Karok és Rendek Méltgos Gróf Némethujvári Batthyány Imre, Cs. K. Kamarás, n. m. Hétszemélyes tábla bírása, és ezen N. Megyében Fő-Ispányi hivatal helytartója, Eő Nagysága előlülése alatt ujtisztválasztásra öszvegyülvén, az alul nevezendő Tisztviselőket az egyes voksoknak beszédése, és ezeknek többsége által választatták, ugymint:

Első All-Ispánynak: Hertelendy György Urat, ki már több esztendőktől fogva ezen hivatalban ditsőségesen foglaltoskodván, a' Koronás Fejedelmünkhöz mutatott jobbagyi hívsége, a' Hazai törvényeinknek szoros megtartása, az igazságnak minden részre hajlás nélkül való gyors kiszolgáltatása által annyira meg nyerte a' T. Karoknak, és Rendeknek bizodalmát, és szeretetét, hogy, midőn az új tisztválasztás előtt egy ékes beszéddel a' hivatalától bucsút vett, és szokás szerént az első all Ispányi székét elhagyta volna, a' T. Karok és Rendek szomorúsággal eltelve alig várhatták azon időpontot, melyben a' szeretett első All-Ispányokat ezen hivatalba ismét béiktathassák; mely kívánságokat az ő nevének ezerszer és ezerszer való kiáltásával kinyilatkoztatták; de a' tiszt

választás az újabb rendelkezések szerént csak az egyes vokok beszédése által történhetvén meg, ezeknek beszédése után 1670 vokoknak többségével öröm kiáltások alatt egy fényes kiküldetés által az első All-Ispányi székhöz visszakésértetett, és ezen hivatalban újra behelyheztetett.

Második All-Ispánynak Inkey Imre, Cs. K. Kamarás Úr a vokok többsége által választatott.

Minthogy Horváth Ferencz fő Jegyző Úr az eddig dícséretesen, és a T. Karoknak és Rendeknek telyes megelégedéssel folytatott hivatalátul végképpen lemondot, mely lemondás a T. Karoknak és Rendeknek igen sajnossan esett, mivel számos esztendők lefolyta alatt szünet nélkül való fáradhatatlan munkásságáru, és a fő Jegyzői hivatalban meg bizonyított különös érdemeirül mindnyájan meg győződve voltak; — azért eránta való igaz hajlandóságokat, szereteteket, és bizodal-mokat nyilvánosságossá tettek, és azt a Jegyző Könyben feljegyeztetni rendelték. — Melynek következésében a fent tisztelt Gróf Úr, fő ispányi hivatal helytartója, helyette Tolnay Gábor Tábla Bíró Urat fő Jegyzőnek kinevezni méltóztatott.

Továbbá Horváth Antal Ur, ki már hoszasabb hivatalbéli foglalatoskodása által magának nagy érdemeket szerzett, melyek a T. Karok és Rendek által is való-ságossan meg ösmértettek, a Szantói Járásban, ugy nem különben Sélley Elek Úr a Muraközi Járásban, és Bertalan Pál Úr a Lövői Járásban a fő Szolgabíroi hivatalban, mellyet eddig is ditső-sé-gessen folytattak, köz egyezéssel ismét bé-iktattattak. — Ezután a Tapoltzai Járásban Doczy Gábor, az Egerszeghi Járásban Skublits Alajos, a Kapornaki Járásban Sümeghi Mihál Urak fő Sz. Bíráknak a vokok többsége által ujonnan választat-tak. Az eddig volt fő Adószedő Koppányi Ferencz, és eddig volt fő Ügyész

Csesznyák Jósef Urak az irtt hivatalokban megerősítettek. A többi Tisztviselők kevés változással többnyire mindnyájan az előbbi hivatalaikba visszaté-tettek.

Magyar országi Ujságainkban ezeket olvassuk Fiuméből Jun. 10-dik napjáról: —

Ő Tsászári Királyi Felségének kegyelméből a Magyar Országi tenger melléknek gyarapodása napról napra emelkedik. Ugyanis a Bukari és Portoré kikötő helyeknek kiigazíttatására, és a Fiumei halászipiacznak meghoszsabbítására Ő Felsége 16000 forintot Conv. pénzben rendelni méltóztatott. Ugyan ennyit méltóztatott Ő Felsége szálni az egészség Intézeteinek felállítására, 's nevezetesen a Martiniczai Lazaretumnak, melly Fiumétól csak félórányira vagon, helyre állítására; hogy így a hajók egyenesen itten köthessenek-ki, és ne kénytelenitessenek contumacia tartás végett előbb Triesztbe evezni. Tulajdonképpen a Trieszti Kormányshék részéről az általadás Jeniker Proto-Medicus és Kormányshéki Tanátsos Úr által ment végbe, a Fiumei Kormányshék részéről pedig az általvevő Jesich Jósef Úr Kormányshéki Referens volt. Az általadás Junius 2-dikán ment végbe, úgy hogy az, tulajdonképpen minden, egykor a Fiumei Kormányshékhez tartozott, és mind eddig, még a vissza adatás után is, a Trieszti Kormányshéktől függő részekre kiterjesztetett. Így tehát a Magyar tenger partoknak tellyes függetlensége már végbe vitetett, és megnyílt a Magyar Korona alatt valóinak részére az egyenes, és szabad közösülés, 's az itt való kereskedésnek, és tengeri hajókázásnak szabad útja; melly minden Hazafiakat mindenféle termékekkel ide való kereskedésre méltán felgerjeszhet. Lehet is reményleni, hogy Nemes Magyar Ország bővséges termékeit ezen úton,

buzgóvetélkedéssel fogja a' Külfölddel közölni; mert már most is, a' midőn tsak harmadik esztendeje telik a' vissza kaptsoltatásnak, olly bőven hoztak búzát, kukuriczát, dohányt, hogy azt eddig még nem láttuk. Méltán is ébrednének Hazánkfiak ezen kereskedésbeli útnak használására; mert egy Trieszti Kereskedő Fontana 20,000 má'sa dohánynak szolgáltatását vette magára az Olasz Státusok számára, mellyben az itt való Bratisch és Sporrer Kereskedő Ház is részes, úgy hogy még az idén közel 40,000 má'sát el lehetne adni; mivel ezen dohány az Egyházi Fejedelemségnek, a' Nápolyi, és Szi-cziliai Királyságnak, a' Toskánai Nagy Hercezségnek Monopoliumaikra megkívántatik. — Mit nem lehetne tenni, ha Magyar Ország a' kereskedésnek egyéb ágait is ezen egyetlen egy szabados útján hasznára fordítani igyekezne?

Nagy Körösről. Ezen város szerentsés volt elfogadni Junius 14-dikén Császári Kir. Fő Herceget Ferdinand Korona Örökös, a' ki az nap Gróf Károlyi Familia jószágán Derékegyházán halt meg. Ő Csász. Fő Hgségének beérkezését a' harangok zúgása, mozsarak durrogása, és a' népnek örömkialtása tisztelte. Hazánk reménye 's Nemzetünknek feltűnő napja, nálunk délelőtt 11 óra tájban érkeze meg, és a' város házában megszálla. Akkor mindjárt a' környékben fekvő Sommariva Vasas Ezrednek Fő Kapitányát, és Fő Tisztjeit elfogadta. Azután az ebédlő palotába kijöven, a' város mostani Fő Birájának Nemes Joó Mihály Úrnak, a' Község nevében mondott köszöntését; azután a' helybeli R. Katholikus Plébánusnak Nagy Tiszteletű Bazala Pál Úrnak;

végre Tiszt. T. Fodor Ger'son, Reform. Prédikátor Úrnak Deák nyelven mondott üdvözléseiket méltóztatott elfogadni. Ezután a' Tanács Házban ebédhez ült a' Magyar Országai Hadi Kormányozóval Ferdinand Kir. Fő Herczeggel, Gr. Bellegarde Feld-Marsallal, az ő Udvari Mesterével, 's a' Katona Fő Tisztekkel; egyszer'smind Tekint. Kováts György, Nemes Pest Vármegye második Al-Ispányát, és Dubraviczky Simon, Járásbeli Szolga-Birót asztalához méltóztatván. Ebéd alatt észre vévén Ő Császári Fő Herczégse a' személyét látni vágyó népnek sokaságát, ezen szíves indulatnak annyiban kedvezett, hogy méltóztatott kegyelmesen megengedni, hogy az ebédlőnek ajtaja kinyittatván, kiki minden különbség nélkül bebotsátassék, és az asztalt körül járván, vágyódását kielégíthesse. Ebéd után Ő Csász. Kir. Fő Herczégse mindjárt megindult, hogy még azon estve Budára érhessen. Ezen Mezővárosnak buzgó tiszteletét a' Felséges Vendég eránt az különösen szembe tüntette, hogy a' Pósta ház, és a' zöld fa Vendégfogadó között az Áts és Molnár Czéh különösen zöld körösfá, tölgyfa, és vad olajfa ágakból öszve fonva, diadalmi kaput állított: az Asztalos Czéh pedig Ő Tsászári Fő Herczégse számára rendelt szoba ajtajánál két piramisokat készített, 's azokat rózsákkal és egyéb virágokkal befonván, olly tetszetőssé tette, hogy tsupa virág piramisoknak látszanának. A' többi lakosok pedig az említett diadalmi kaputól fogva a' városházáig a' Felséges Vendégnek tiszteletére, tölgy és körös fasorokat állítanak. A' hódulásnak és hív tiszteletnek illy önként kimutatott bizonyosságai, már előre kijelentett zálogai a' jövőbeli Felség eránt viseltető hívségnek, és tiszteletnek.